

ESETTANULMÁNY

A szomszédos országok matematikusainak irántam való indokolatlan, de csakis helyeseltető bizodalma valamint a pesti KKI és OÖT példás gyorsaságú (3 hét) kegy-nyilvánítása folytán módomban áll az illető egyetemek által pénzelt utazást és előadást foganosítani Lausanne-ban és Amsterdamban.

Teendők ilyenkor: a magyar követségtől kérni 3 „jegyzéket”: egyik a francia külügyminisztériumnak szól, hogy adjon nekem kétszeri kilépő-visszatérő vízumot, a másik kettő a holland és a svájci követségnek. (Ez a jegyzék a franciáknak feltétlenül kell, a másik kettőnek csak a dolog simábbá és ingyenessé tételéhez.)

Tudni kell, hogy a hollandok rendkívül kényesek arra, hogy akit beeresztenek az ne hogy ottrekeden, ezért csak olyannak adnak vízumot, aki későbbre szóló már kész rendes vagy tranzit vízummal hitelt érdemlően igazolni tudja, hogy Hollandia után van hova mennie.

[E szögletes zárójel figyelemreméltó előzményeket tartalmaz, de a tárgyalandó eset logikai vázától független. Így ha a végére már elveszítitek a fonalat, elég az előtte levőt átismételni a folytatáshoz.

Egyszer már régen ki akartam javíttatni a tévedésből csak 76 áprilisáig érvényes vízumomat, a franciát, mellyel azért be tudtam jönni, épp csak rápillantottak a reptéren, le se pecsételték. Ezt a korrekciót a rendőség megtagadta, lévén szolgálati vízum, a külügyminisztérium is csak magyar „jegyzék”-kel lett volna hajlandó, mert amint ezt egy ajtónálló-titkár átmenet elmagyarázta, diplomáciai személyiség vagyok. (Ebbeli személyiségemhez méltó módon búcsuztunk el rendkívül udvariasan, hogy félórával később véletlenül a Concorde-metróállomáson találkozunk, részemről sajátos szituációban. Embert ennyire kővé meredni még nem láttam, barátságos mosolyomra pedig elmenekült.) Így aztán nem vacakoltam tovább a korrigáltatással. Ám az időből a holland utazás előkészítéséhez kezdtem kifutni február elején, s így mikor az engedély még nem jött meg, csak a híre, elhatároztam, hogy nekivágok a holland vízum megszerzéséhez. Ehhez kell ugye valami utána érvényes más országbeli belépő.

A francia vízumom előnye, hogy használatlan, de ez elvész azáltal, hogy hibás. Ezt ugyan meg lehet magyarázni (1976 szeptemberében állították ki, nyilván 77 áprilisáig jó kérem) – de ha egyszer már valaki gondolkodni kezd, akkor nyilvánvalóan rájön, hogy ezt a vízumot már használtam. NEM, az erényével – érintetlenségével – semmire sem megyek, a hibája az érték!

Így elmentem a magyar követségre, kértem egy jegyzéket a hibás vízum kijavítása céljából (egy kedves néni csinálja ezt, aki akkor még nem sejtette, mennyi baja lesz velem), a jegyzékkel el a külügyminisztériumba, társalgás az ajtótitkárral, másnap lehet értemenni. Mentem, s diadal! Jól sejtettem: egy personalité diplomatique vízumát nem lehet csak úgy javíttatni, újat adtak! Szabványos allé-retour vízum ápriliséig, csak a retour szó tollal ki van húzva (logikus.) A régihez nem nyúltak.

Mármost a hollandok rutinosan átforgatták az útlevelet, látták, hogy van egy nagy vízum, meg egy másik, az apró hibáikat nem vették észre, a vízumjaimat tehát MEGETTÉK. 8 napig kellett várni, hogy kinyomozzák, nem vagyok-e közveszélyes. A szépen elővezetett stiklivel ezt a 8 napot nyertem meg – annak ellenére, hogy később kitört a vész, mert ekkor már csak a vést kellett elhárítani nem jött hozzá a 8 nap.

A vész attól tört ki, hogy közben megérkezett az engedély Pestről. Valószínű, hogy előbbi állapotú útlevelemmel baj nélkül megkaptam volna a vízumot, de elkövettem azt a hibát, hogy a biztonság kedvéért elmentem ajtónállóékhöz egy tökéletes és igazi ki-be menő vízumért. A rutinos átfogatáskor látták a hollandok, hogy több van mint a szokásos, erre megnézték jól mindet, s kisütötték, hogy egyik se jó. Hogy a tökéletes miért nem jó, alant kiderül.]

Volt tehát 3 követségi jegyzékem, ezeket használva egy svájci vízumom (3 perc) és igen értékes holmim ajtónállóéktól: többszöri ki-be menésre jogosító vízum, érvényes március 8-ig. (Így most már baj nélkül mehetnék Angliába is, amit a nehézségek miatt meg se próbáltam. Most már se idő, se pénz, se energia.) Hollandiába március 1-én mennék 4 napra, de a biztonság kedvéért 7 napos vízumot kértem.

S mikor a gaz hollandok már adták volna a vízumot, kisütik, hogy nekem február 24-ig be kell mennem az országukba, csak olyat adnak. Miért könyörgöm?

- Mert csak március 8-ig érvényes a francia visszatérő vízum.
- Hát vissza is térek addig!
- Nem kérem azt nem lehet ilyen szűken kiszámítani.
- Akkor csak 4 naposat kérek.
- Kérem itt nem 1–2 napról van szó, legalább 1 hét biztonsági rés kell, mert hátha önt baleset éri, és akkor utána már nem tud kiutazni az országból.
- Dehogynem, hiszen ha itt tartózkodnom szabad áprilisig, akkor egy baleset után nyilván az amszterdami francia követség ad egy belépő vízumot is.
- Kérem, ez nem biztos, hosszabbítsa meg ezt.
- Asszonyom, az ilyet mindig egy hónapra adják. Azért érvényes éppen március 8-ig, mert február 8-án kértem. Ahhoz, hogy március 15-ig adják egy hét múlva kéne odamennem, de akkor nem leszek Párizsban és az útlevelemre is szükség van.

(Mindez ékes angol nyelven, egyre emelkedő hangnemben mindkét részről.)

- A magyar követség levelére fog kapni hosszabb francia vízumot is.
- Miért biztos benne, hogy a francia külügyminisztérium nem ragaszkodik formalitásokhoz, ha önök a magyar követség levele ellenére ragaszkodnak? Különben is ez két nap újabb utánajárás azokon a helyeken ahol éppen most jártam.
- Én megértem Önt, de ha nem tartanám be a szabályokat, az utcára kerülnék.

[Ezt az érvet már négyszer hallottam Párizsban nem mindig a saját ügyemben, jegyszédőktől, metróellenőröktől, efféléktől, néha olyan formában, hogy semmi közöm az egészhez, értse meg, de ez a munkám, ezért vagyok itt. Különös, hogy Pesten még soha. Aligha tévedek, ha a társadalmi berendezkedés különbözőségére vezetem ezt vissza. A nép államában aztán nincs elidegenedés, ott a szabályok képviselői magukénak érzik a szabályokat, olyannyira, hogy áthágni is készek azokat, hol a fél javára, hol ellenére. Hogy melyik a jobb hozzáállás az egyénnek és a világnak – fogas kérdés.]

(Valamelyest megnyugszom.)

- Ha nem tudok visszajönni Párizsba, hazarepülök Amszterdamból – tanácsolom.
- Honnan szól a jegye?
- Párizsból, de át lehet íratni.
- Akkor írassa át, erre ki tudjuk adni a vízumot.
- De én még bízom benne, hogy baleset nélkül is lehet Hollandiában tartózkodni, akkor pedig Párizsból röpködök.
- Még azt is megteheti, hogy korábban megy. Ha 2-án tart előadást, előtte eltölthet egy hetet ott. Amszterdam nagyon szép város.
- Igen, ezt végül is lehetne, de hátha Párizsban valami baleset ér és csak 1-én tudok utazni.

Erre már elröhögi magát és barátságosan elválunk.

Ez hát az ESET, most már gyorsan végzek a tanulmányozásával:

A lehetséges megoldások:

① Magyar követség – külügyminisztérium – vízumhosszabbítás. Ennek az a hibája, hogy mindkét helyen el kell magyarázni, hogy nem azért kell nekem hosszabb vízum, mert tovább akarok maradni – mindezt a magyar követségi néninek és az ösmerős ajtótitkárnak, a francia vízumadóval nem beszélhetek személyesen, sok az utánajárás meg a hibaforrás.

② Végül is mehetek korábban, az előadást is előrébb lehet hozni, de Svájcban kell lennem 22-én, fásasztó egyenest Amszterdamba rohanni. Ha mégis muszáj, ezt legjobban egy speciális Trans-Europe expressszel lehet amely az NSZK-n is átmegy – ezért kell kérni egy NSZK átutazó vízumot.

Ez a magyar követség támogatásával simán megy, sőt akkor már lehet úgy kérni, hogy március végéig használható legyen. Am ebben az esetben a hollandoknak is oké vagyok, hisz az NSZK-n át elmehetnék az NDK-ba, ahová nekünk magyaroknak nem kell vízum. Így a hollandok adnának

márciusra is vízumot. Azaz: akkor és csak akkor szükséges NSZK-tranzit vízumot felhasználnom, ha nincs.

③ A legbájosabb mód: átiratni a repülőjegyet Amszterdam – Budapestre, megkapni a vízumot a hollandoktól, majd visszairatni a jegyet Párizs-Pestre.

Ha nem a magam bőrére menne a dolog, a vitathatatlan szépségű, elegáns 3. megoldást választanám, de akkor a Malévnak és (egyébként átirathatatlan jegyről lévén szó) az Intézetnek is el kéne magyarázni, félő, hogy nem lelkesednek. Lehetne persze blöffölni és a visszairatáskor valamire hivatkozni, hogy mégis Párizs, de az egész ügyben nem óhajtok a hazugság bűnének még a közelébe se kerülni [bár a bölcs hallgatás módszerét már alkalmaztam, mikor a hollandok először nézték az útlevelem, de hát az nem az én dolgom volt, ők tudják, mit akarnak nézni benne, hát nézzék.] A második azért nem szimpatikus, mert a párizsi NSZK követségre igyekvőket megmotozzák és két rácsos kapun kell átmenni amiket csak akkor nyitnak ki amikor átmegy rajta valaki. (De ez még megtisztelő helyzet, az arab-féléket be se engedik.) Így marad a konvencionális első. Ezzel a tanulmányozást be is fejeztem.

[Elég símán ment. A hosszabbítás úgy hangzott (új oldalon), hogy a többszöri ki-be vízum érvényét kiterjesztik március 28-ig való tartózkodásra – félttem, hogy baj lesz. Szóvá is tette a holland követségi hölgyemény, de már nem volt annyira biztos a dolgában – hisz mint felhívtam figyelmét, itt tartózkodásra már van egy korábbi április 23-ig szóló, és csak nem feltételezi, hogy a Magas Külügyminisztérium most egy semmitmondó pecsétet adott.

Így végül valami főnököt kerített, aki komótosan végigmászott jeles útlevelelem (szokás szerint elidőzve az első francia nyelvű pecsétnél, amíg rá nem jött, hogy az a négy év előtti török vízum). S mikor szegény feje az útlevel vége felé 6 darab nemrégii többé-kevésbé használatlan francia szolgálati vízumot lelt (2 nyárról, 1 rossz öt hónapos, egy korrigálás, 1 || : ki-be : ||, 1 hosszabbítás), bedobta a törülközőt, s valami olyat mordult, hogy tessék kiadni a vízumot. Most már sajnálom, hogy az első csatában nem követeltem a főnököt, vagy konzult, vagy nagykövetet, vagy valakit aki bizonyára kijár Személyiségemnek és akit nem tesznek az utcára.

Lehet egyébként, hogy a főnököt nem a pecsétkollekció, hanem a Mivoltomat megtámogató szuperdiplomatikus jegyzék hatotta meg, mely teljes terjedelmében méltó volna az idézésre, ám elégedjünk meg csupán az utolsó mondatával, mely szószerinti magyar fordításban rendkívül csindús, de a francia barátaim reakciójából ítélhetően eredetiben is legalább olyan pazar:

L’Ambassade de la République Populaire Hongroise remercie l’Ambassade des Pays-Bas de son obligeance et saisit cette occasion pour Lui renouveler les assurances de sa haute considération.]